

Söderby sjukhus

Söderby sjukhus uppfördes 1907-1910 av Stockholms stad och var landets största sanatorium med en vårdkapacitet på 440 platser och hade en för sin tid typisk utformning. Att sanatoriet byggdes just på Söderby berodde på att Stockholms stad ägde marken och att Rönninge hade ett gott rykte ur hälsosynpunkt. Hela anläggningen med sjukhusbyggnader, personalbostäder och ekonomibyggnader har som helhet ett högt kulturhistoriskt värde. En viktig del i behandlingen av de lungsjuka var miljön med frisk luft och sol. Därför anlades en park, till största delen bestående av naturlig tallskog, runt omkring sjukhuset. I anslutning till sjukhuset byggdes ligghallar så att man kunde rulla ut patienterna i friska luften.

Efter att den lungmedicinska kliniken lagts ned i början av 1970-talet fungerade sjukhuset som långvårdsklinik tills det slutligen lades ned 1988. Huvudbyggnaden användes som flyktingsluss under några år i början på 1990-talet. Sjukhuset har sedan dess till större delen stått tomt, och var mycket förfallet när det slutligen byggdes om till bostäder av NCC under åren 2005-2007.

Stämplat 1916. Förlag: Aug. Andersson

Stämplat

Stämplat Stockholm 1 48-06-12. Förlag Nordisk Konst Stockholm 6002/2

Söderby Sjukhus, Uttran.

Skrivet och skickat: Stockholm 1 1948-06-12. Förlag: Nordisk Konst, Stockholm 6002/2

Motiv från Uttran med Söderby Sjukhus

Oskrivet och ostämplat.
Pressbyrån 30891

Södersjukhuset

Oskrivet och ostämplat; Flygfoto Oscar Bladh AB, Bromma, H2-1701

Södersjukhuset var när det invigdes den 3 april 1944 Nordens största byggnad och ett framstående exempel på den moderna sjukvården. Sjukhuset uppfördes på toppen av Rackarberget som är uppkallat efter bödelns dräng, rackaren, vars stuga stod där en gång.

Bygget av SÖS leddes av ingenjören Hjalmar Cederström. Grundtanken var att placera vårdavdelningarna mot söder för att få in sol, ljus och luft i sjukrummen. Alla rummen hade en strålande utsikt över Årstaviken. Behandlingslokaler och entréer placerades i norr och dessa grundtankar lever kvar än i dag. Söders vita pärla var född.

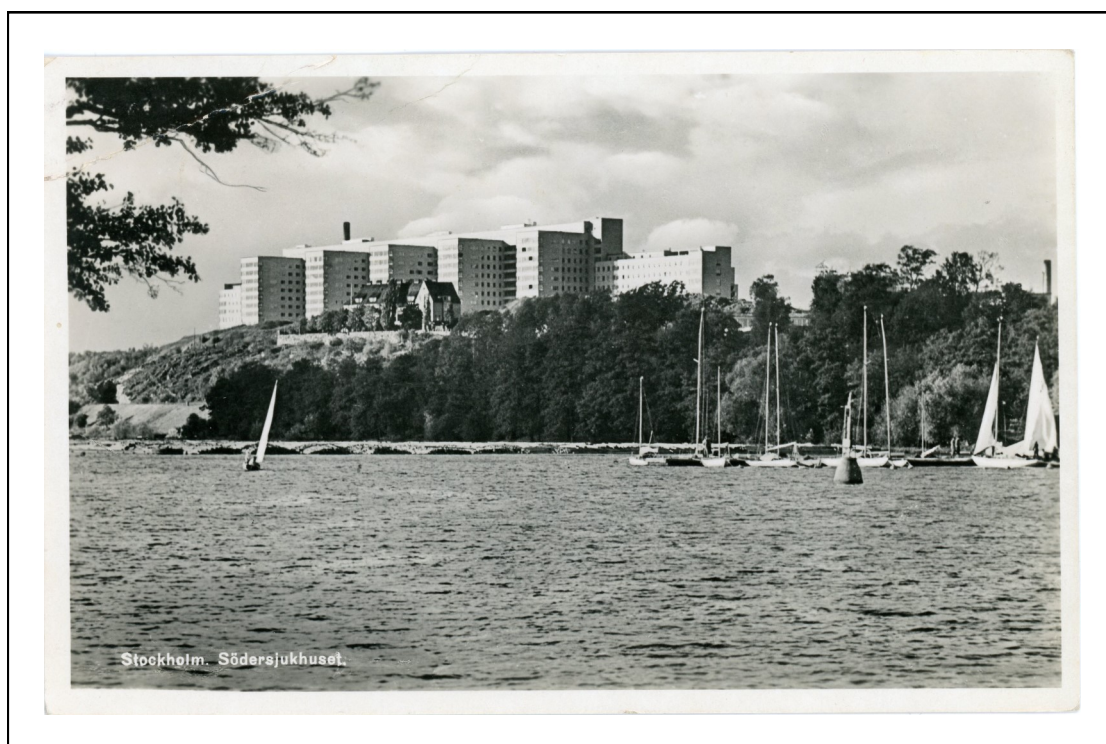

Skrivet och stämplat (plundrat): Stockholm 1 1944-05-10; Svenska Pressbyrå 70404

Att bygga Södersjukhuset var ett omfattande arbete, rummen utformades i nära samarbete med vårdpersonal. Modeller byggdes i full skala för att kunna prova ut inredning och utrustning. Vid den här tiden i Stockholm fanns flera viktiga sjukhus men på Södermalm fanns endast Sachsska Barn- och ungdomssjukhuset som invigdes redan 1911.

Även om konceptet med vårdavdelningar mot Årstaviken fungerar än så kräver dagens sjukvård och teknik andra lösningar. Idag har SÖS norra Europas största akutmottagning med cirka 350 patienter per dygn.

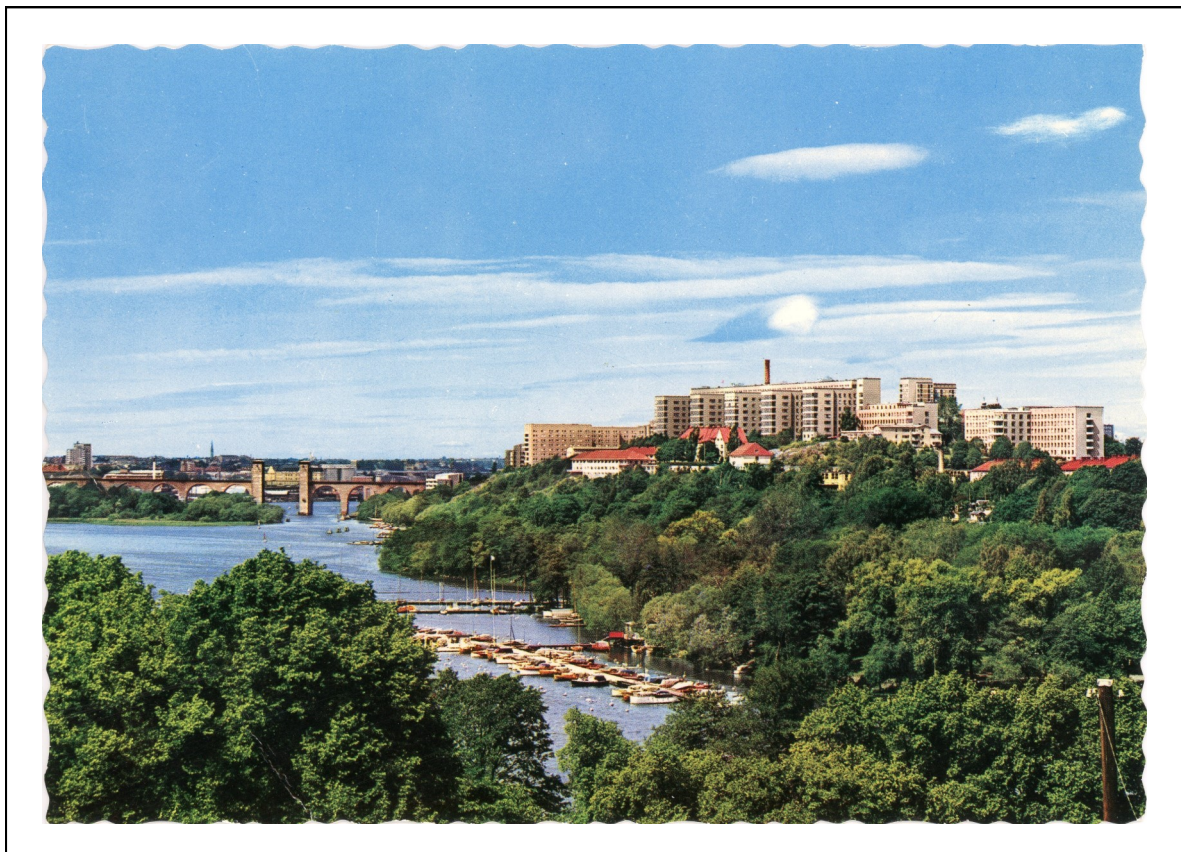
Skrivet och stämplat: Stockholm 20 1945-03-12; Axel Eliassons konstförlag AB, Stockholm

På nedanstående vykort ser man tydligt hur vårdavdelningarna placerats mot söder för att få in sol, ljus och luft i sjukrummen.

Oskrivet och ostämplat; Pressbyrå70953

Ett vackert vykort av Årstaviken och Södersjukhuset sett från sydost.

Oskrivet och ostämplat; AB Grafisk Konst, 130/188

Några vyer av Södersjukhuset från nordost.

Skrivet och stämplat: Stockholm 1958-06-26; AB Grafisk Konst 500/365

Skrivet och stämplat: Stockholm Ban 1955-12-11; Pressbyrån F7045 , Vepeltryck, Sthlm

---

SÖS
SÖDERSJUKHUSET

1947 invigdes personalrestaurangen Rackarbacken och personalbostadshus, strax efter tillkom verkstad, panncentral, tvätteri och nya kliniker. Antalet anställda ökade stort under den här tiden.

Tiden tog ut sin rätt och de vita fasaderna fick under årens lopp en mer brunaktig ton. I slutet på 90-talet renoverades de södra fasaderna mot Årstaviken.

Och så en vy av Södersjukhuset från nordväst:

Oskrivet och ostämplat; Pressbyrån 20376

Södersjukhuset står nu inför sin största förändring sedan sjukhuset invigdes 1944. Genom att bygga en ny vård- och behandlingsbyggnad och renovera och bygga om befintliga lokaler får Södersjukhuset förutsättningar att bedriva en modern sjukvård, med de krav på patientsäkerhet och modern teknik som finns idag. Upprustningen och ombyggnationen av sjukhuset kommer att pågå mellan 2014-2020.

Ett kort med gamla entrén till sjukhuset. År 2000–2001 återskapades huvudentrén med en entrébyggnad av glas framför fasaden.

Skrivet och stämplat: Hägersten 1 1954-xx-xx; Pressbyrån 701054

Slutligen tre kort från uppfarten mot Södersjukhuset från Ringvägen med entréer till förlossning, akutmottagningar för barn och vuxna.

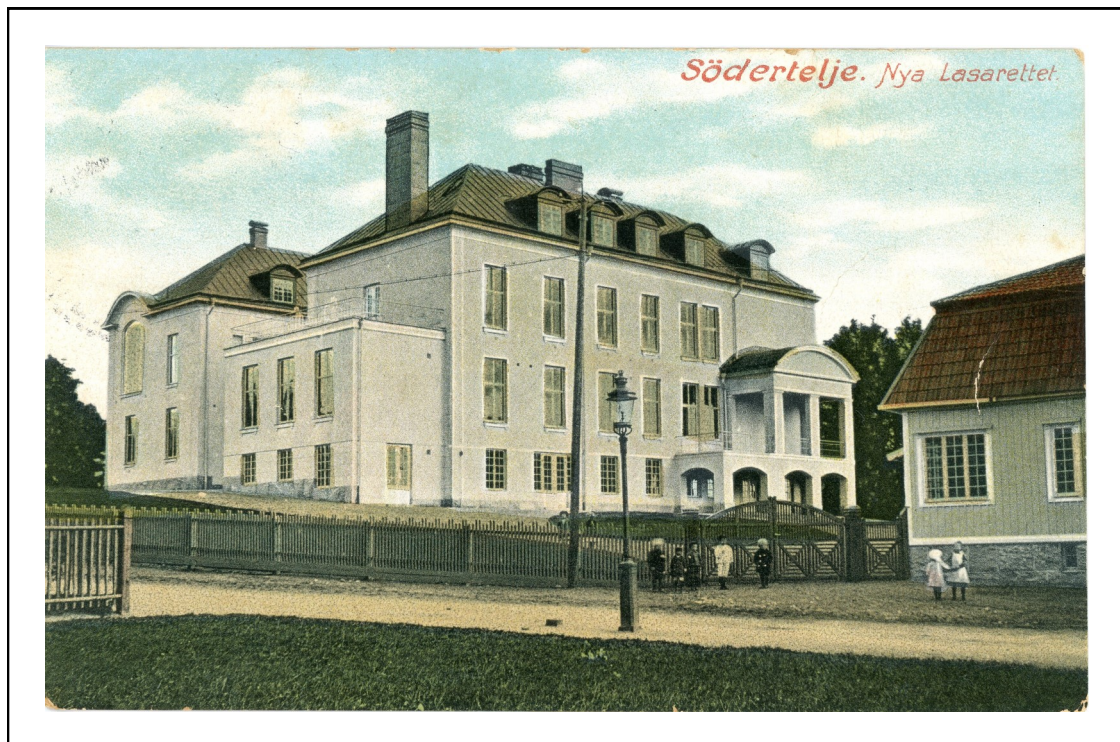
Skrivet och stämplat: Stockholm 1 1944-06-30; Svenska Pressbyrån 70484

Södertälje lasarett/sjukhus

Södertäljes första sjukhus öppnades 1777, och var då beläget på Orionkullen. På den tiden var sjukhuset Lasarett av Serafimerorden med ca 20 vårdplatser. Från det att verksamheten på Orionkullen upphörde fram till och med 1868, saknade staden sjukhus. År 1869 öppnades ett nytt sjukhus med 24 sängar och år 1907 invigdes det nya Södertälje sjukhus med 36 vårdplatser på det nuvarande området. Sjukhuset har sedan starten byggts ut successivt. Den senaste tillbyggnaden gjordes 1981 och nu uppförs återigen nya huskroppar som framgår av ovanstående bild.

Skrivet och stämplat xxx 1911-10-03 - plundrat; Förlag okänt.

Skrivet och stämplat: Södertälje 1947-01-24; Förlag: Pressbyrån 54100

Södertälje sjukhus är ett av landets största länsdelssjukhus och är tillika ett av Stockholms läns landstings sex akutsjukhus. Sjukhusets akutmottagning är öppen dygnet runt. Södertälje sjukhus är idag ett modernt akutsjukhus som också har psykiatri och geriatrik. Fortlöpande ombyggnader sker för att möta krav på goda vårdmiljöer för både patienter och personal.

Oskrivet och ostämplat; Förlag: Pressbyrån 5499

Oskrivet och ostämplat; Förlag: Pressbyrå 54141

Oskrivet och ostämplat; Ultraförlaget AB, Solna 733

Den 1 april 2009 ändrades åter driftsform och organisation för Södertälje sjukhus, som då blev ett aktiebolag som ägs av landstinget. Nu pågår bygget inför färdigställandet av en modern akutsjukvård med hög vårdkvalitet och tillgänglighet som beräknas stå klart 2018.

Uttrans sjukhus/länssanatorium

Uttrans sjukhus, tidigare Stockholms läns Tuberkulossjukhus eller Läns-sanatoriet, togs i drift 1923. I likhet med många andra sanatorier valdes en plats med högt läge, sandåsgrund, måttlig nederbörd och omgiven av barrskog. Sjukhuset är uppfört i klassicistisk stil. Den gula putsade fasaden är indelad med vitputsade lisener. Hela huvudbyggnaden gör ett enhetligt intryck och de senare tillbyggnaderna har anpassats väl både i färg och form till 1920-talshuset.

Stämplat Uttran 1927-10-04. Förlag: J. Bengtsson, Uttran, AE N:o 271743

Stämplat Uttran 19xx-02-03. Förlag: J. Bengtsson, Uttran, AE N:o 27174

1930 byggdes fasadlängan på med ett våningsplan. 1956-1957 tillkom bland annat centralsdispensären (byggnaden framför fasadlängan) som inrymde läkarexpeditioner, röntgen och laboratorium. 1968 tillkom en fristående paviljong och under senare år har en ombyggnad skett där bl.a. sanatoriets ligghallar byggts in.

Oskrivet och ostämplat. Förlag: Nordisk Konst, Stockholm 6002/3

Stämplat Uttran (plundrat). Copyright: Söderflyg, Johanneshov N-18-1-71

Vårbergs sjukhus

Stämplat Stockholm Ban 1972-10-31; E C C A/B Johanneshov

Vårbergs sjukhus uppfört 1970 är från början byggt som ett långvårds-sjukhus åt landstinget (annexsjukhus), men även som ett akutsjukhus. Därför finns det ambulansentré, kapell och obduktionssal i huset och även simbassäng och samlingssal. Kommunen tog över ansvaret i samband med Ädelreformen 1997. Sjukhuset blev Vårbergs sjukhem och ett äldreboende. Nu har även sjukhemstiden passerat.

2004 övertogs det av Micasa Fastigheter, som förvaltar stadens omsorgsfastigheter. De hyr ut fastigheten till bland annat bageri, transitboende för asylsökande, förskolor, hotellhem och omsorgsbolag.

Sjukhuset ritades av Ervin Pütseps arkitektkontor, ansvarigt för flera sjukvårdsinrättningar på 1970-talet, och uppfördes av Yngve Kullenbergs Byggnadsbolag. Sjukhemmet består av ett högre skivhus med en vidhängande lägre del. Arkitektoniskt har det en stram utformning, med löpande horisontella fönsterband, som motsvarar tidens rationella syn på byggande.

Vårbergs sjukhem är en av fem liknande anläggningar som uppfördes parallellt i Stockholms ytterområden. Trots ombyggnader under 1990-talet med fasadförändringar, som exempelvis terrassbalkonger, är det den anläggning som är närmast ursprungligt utseende.

Åkeshovs sjukhus

Åkeshovs sjukhus byggdes i Åkeslund nära Brommaplan av Stockholms stads sjukvårdsstyrelse som det tredje av fem annexsjukhus för långvård. Samtliga byggdes efter samma ritningar av Kullenbergs. Åkeshovs sjukhus som invigdes hösten 1968 tillhörde S:t Görans sjukhus' förvaltningsområde.

Oskrivet och ostämplat men daterat 19472-10-10; Ultraförlaget AB, Stockholm

Konstnärerna Ina Almegård och Curt Barv bidrog till sjukhusets utsmyckning.

I samband med äldreformen under 1990-talet avvecklades verksamheten successivt och 1997 såldes sjukhusbyggnaden till JM AB som byggde om sjukhuset till bostadshus under medverkan av arkitekt Hans Algard. Bostadsrättsföreningen Åkeslund Nr 1 bildades år 1998. 107 av föreningens 175 lägenheter finns i det ombyggda Åkeshovs sjukhus.

